

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte
judecători

Timofti Vladimir
Toma Nadejda
Țurcan Anatolie
Cobzac Elena
Boico Victor

judecând, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de avocatul Pavlov Victor în numele inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Dima Ivan xxxxx

Rusu Igor xxxxx

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 06.04.2015 – 14.12.2018;
2. Instanța de apel: 17.01.2019 – 10.04.2019;
3. Instanța de recurs: 31.07.2019 – 28.11.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018, au fost recunoscuți vinovați și condamnați Dima Ivan și Rusu Igor:

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru fiecare;
- în baza art. 151 alin.(4) Cod penal la 12 (doisprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pentru fiecare:
 - în baza art. 179 alin.(2) Cod penal la 1 (unu) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru fiecare;
 - în baza art. 287 alin.(3) Cod penal la 3(trei) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru fiecare:
 - în baza e art.151 alin.(2) lit. d), e), j) Cod penal la 10 (zece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pentru fiecare;
 - în baza art.179 alin.(2) Cod penal la 1 (unu) an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, pentru fiecare.

Potrivit prevederilor art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit lui Dima Ivan și Rusu Igor pedeapsa definitivă de 14 (paisprezece) ani privațiune închisoare, pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor se va calcula din momentul intrării sentinței în vigoare și reținerea acestora, cu includerea în termenul executării pedepsei lui Dima Ivan perioada aflării acestuia în stare de arest din 13.01.2015, orele 15:10 până la 16.01.2015.

Măsura de reprimare - obligația de a nu părăsi țara în privința lui Dima Ivan și Rusu Igor se menține până la definitivarea sentinței.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit că, la 07 ianuarie 2015, Rusu Igor fiind în înțelegere prealabilă cu Dima Ivan, aproximativ la orele 22:00 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, urmărind scopul maltratării altor persoane și încălcării grosolane a ordinii publice, îmbrăcând măști pe cap ca să nu fie recunoscuți, aflându-se în xxxxx, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, intenționat, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, forțând ușa de la intrare, au pătruns ilegal în domiciliul cet. Sareu Anatolie în xxxxx, unde, tulburând liniștea cetățenilor, haotic, i-au aplicat cet. Gangan Gheorghe și Botnari Ecaterina, care locuiau împreună, lovituri cu pumnul și picioarele peste diferite părți ale corpului, ulterior din cauza leziunilor primite cet. Gangan Gheorghe a decedat, iar cet. Botnari Ecaterina i-au fost pricinuite dureri fizice. Conform raportului de expertiză medico legală nr. 3D/117 din 15.01.2015 la examinarea cadavrului s-au depistat următoarele leziuni corporale: plagă confuză, echimoze și excoriații în regiunea capului, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, revărsate sanguine în mușchii temporali dreapta, revărsate sanguine subarahnoidiene difuze, revărsate sanguine intracerebrale (contuzie cerebrală) și trunchiului cerebral, sânge în ventricolii cerebrale, fractura oaselor bolții și bazei craniului - leziuni care au fost produse intravital, cu nu mai puțin de 24-48 ore de la deces, prin acțiunea traumatică a unui corp contondent dur, care au legătură directă cu survenirea decesului și se califică ca vătămare corporală gravă. Decesul cet. Gangan Gheorghe a survenit în rezultatul hemoragiilor intracerebrale și trunchiului cerebral, consecință a traumei cranio-cerebrale deschise.

Tot el, Rusu Igor, fiind în înțelegere prealabilă cu Dima Ivan, aproximativ la orele 22:00 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, urmărind scopul vătămării grave a integrității corporale și încălcării grosolane a ordinii publice, îmbrăcând măști pe cap ca să nu fie recunoscuți, aflându-se în xxxxx, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, intenționat, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, forțând ușa de la intrare, au pătruns ilegal în domiciliul cet. Sareu Anatolie în xxxxx unde, tulburând liniștea cetățenilor, haotic, i-au aplicat cet. Gangan Gheorghe și Botnari Ecaterina, care locuiau împreună, lovituri cu pumnul și picioarele peste diferite părți ale corpului, ulterior din cauza leziunilor corporale primite cet. Gangan Gheorghe a decedat, iar cet. Botnari Ecaterina i-au fost pricinuite dureri fizice. Conform raportului de expertiză medico legală nr. 3D/117 din 15.01.2015 la examinarea cadavrului s-au depistat următoarele leziuni corporale: plagă contuză, echimoze și excoriații în regiunea capului, hemoragii în țesuturile moi pericraniene,

revărsate sanguine în mușchii temporali dreapta, revărsate sanguine subarahnoidiene difuze, revărsate sanguine intracerebrale (contuzie cerebrală) și trunchiului cerebral, sânge în venticolii cerebrali, fractura oaselor bolții și bazei craniului-leziuni care au fost produse intravital, cu nu mai puțin de 24-48 ore de la deces, prin acțiunea traumatică a unui corp contondent dur care au legătură directă cu survenirea decesului și se califică ca vătămare corporală gravă. Decesul cet. Gangan Gheorghe a survenit în rezultatul hemoragiilor intracerebrale și trunchiului cerebral, consecință a traumei cranio-cerebrale deschise.

Tot el, Rusu Igor, fiind în înțelegere prealabilă cu Dima Ivan aproximativ la orele 22:00 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, urmărind scopul violării de domiciliu, a pătruns ilegal în gospodăria cet. Sareu Anatolie situat în xxxxx, fără consimțământul proprietarului, încălcând grosolan a ordinea publică, îmbrăcând măști pe cap ca să nu fie recunoscuți, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, intenționat, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, forțând ușa de la intrare, au pătruns ilegal în domiciliul cet. Sareu Anatolie, unde, tulburând liniștea cetățenilor, haotic, i-au aplicat cet. Gangan Gheorghe și Botnari Ecaterina lovituri cu pumnul și picioarele peste diferite părți ale corpului, ulterior din cauza leziunilor primite cet. Gangan Gheorghe a decedat.

Tot el, Rusu Igor, continuându-și acțiunile sale criminale, fiind în înțelegere prealabilă cu Dima Ivan aproximativ la orele 22: 00 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, urmărind scopul maltratării altor persoane și încălcării grosolane a ordinii publice, îmbrăcând măști pe cap ca să nu fie recunoscuți, aflându-se în xxxxx, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, intenționat, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, forțând ușa de la intrare, au pătruns ilegal în domiciliul cet. Roșu Victor situat în xxxxx, tulburând liniștea cetățenilor, haotic, i-au aplicat cet. Roșu Victor, Roșu Elena și Radu Mariana cu pumnii și picioarele lovituri peste diferite părți ale corpului, iar Dima Ivan a aplicat lovituri cu un lanț metalic peste diferite părți ale corpului. Conform raportului de expertiză nr. 320/D din 12.02.2015, cet. Roșu Victor i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală deschisă, manifestată prin contuzie cerebrală medie. Fractură înfundată parietal dreapta. Plăgi lacerate a regiunii lipoase a capului care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur care prezintă pericol pentru viață și care se califică ca vătămare corporală gravă, leziunile corporale puteau fi cauzate de lanț de metal nu de pumn. Conform raportului de expertiză nr. 349/D din 12.02.2015 cet. Roșu Elena i-a fost cauzat traumă cranio cerebrală deschisă manifestată prin contuzie cerebrală. Fractura fronto - parietală pe stânga. Pneumocefalee. Fractura bazei craniului FCM stânga. Edem cerebral care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur care prezintă pericol pentru viață și care se califică ca vătămare corporală gravă, leziunile corporale puteau fi cauzate de lanț de metal nu de pumn, iar cet. Radu Mariana i-au pricinuit dureri fizice.

Tot el, Rusu Igor fiind în înțelegere prealabilă cu Dima Ivan, aproximativ la orele 22:30 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, urmărind scopul maltratării altor persoane și încălcării grosolane a ordinii publice, îmbrăcând măști pe cap ca să nu fie recunoscuți, aflându-se în sat. Bălțați, r-ul Ialoveni, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, intenționat, manifestând o

vădită lipsă de respect față de societate, forțând ușa de la intrare, au pătruns ilegal în domiciliul cet. Roșu Victor situat în xxxxx, tulburând liniștea cetățenilor, haotic, i-au aplicat cet. Roșu Victor, Roșu Elena și Radu Mariana cu pumnii și picioarele lovituri peste diferite părți ale corpului, iar Dima Ivan a aplicat lovituri cu un lanț metalic peste diferite părți ale corpului. Conform raportului de expertiză nr. 320/D din 12.02.2015 cet. Roșu Victor i-a fost cauzată traumă cranio cerebrală deschisă, manifestată prin contuzie cerebrală medie. Fractură înfundată parietal dreapta. Plăgi lacerate a regiunii lipoase a capului care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur care prezintă pericol pentru viață și care se califică ca vătămare corporală gravă, leziunile corporale puteau fi cauzate de lanț de metal nu de pumn. Conform raportului de expertiză nr. 349/D din 12.02.2015 cet. Roșu Elena i-a fost cauzat traumă cranio cerebrală deschisă manifestată prin contuzie cerebrală. Fractura fronto - parietală pe stânga. Pneumocefalee. Fractura bazei craniului FCM stânga. Edem cerebral care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur care prezintă pericol pentru viață și care se califică ca vătămare corporală gravă, leziunile corporale puteau fi cauzate de lanț de metal nu de pumn, iar cet. Radu Mariana i-au pricinuit dureri fizice.

Tot el, Rusu Igor fiind în înțelegere prealabilă cu Dima Ivan, aproximativ la orele 22:30 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără consimțământul proprietarului, încâlcind grosolan ordinea publică, îmbrăcând măști pe cap ca să nu fie recunoscuți, fiind în stare de ebrietate alcoolică, fără careva motiv întemeiat, intenționat, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, urmărind scopul violării de domiciliu, forțând ușa de la intrare, au pătruns ilegal în domiciliul cet. Roșu Victor, situat în xxxxx, unde folosind un lanț metalic în calitate de armă, tulburând liniștea cetățenilor, haotic, i-au aplicat cet. Roșu Victor, Roșu Elena și Radu Mariana lovituri peste diferite părți ale corpului.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, a declarat apel avocatul Pavlov Victor în numele inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor, prin care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care să fie dispus încetarea procesului penal pe capetele de acuzare art. 287 alin. (2) lit. b), 179 alin. (2), 287 alin. (3) și art. 179 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea actului de amnistie, iar referitor la capetele de acuzare pe art. 151 alin.(2) lit. d), e), j) și alin. (4) Cod penal să fie recalificate în baza art. 157 Cod penal cu pronunțarea sentinței în limitele normei date.

În motivarea cerințelor apelantul a invocat dezacordul său cu soluția instanței de fond, considerând că instanța eronat a indicat precum că inculpații nu au recunoscut vina în faptele comise, or, potrivit declarațiilor făcute de aceștia în fața instanței se desprinde clar faptul că ei își recunosc parțial vina, precum recunosc și faptele sale, fără, însă, a recunoaște și încadrarea juridică. Astfel, în cadrul cercetării judecătorești inculpații au recunoscut integral vinovăția pe capetele de acuzare prevăzute de art. 179 alin. (2), 179 alin. (2), 287 alin. (2) lit. b), 287 alin. (3) Cod penal. Tot aici, a menționat că în cadrul cercetării judecătorești inculpații au solicitat aplicarea actului de amnistie pe aceste capete de învinuire, însă instanța a omis, în genere, să se expună pe această solicitare, mai mult, nu a motivat în nici un mod din ce motive a fost respinsă.

De asemenea, în opinia apelantului instanța de fond incorect a menținut calificarea acțiunilor inculpaților în baza a art.151 alin.(2) lit. d), e), j) și alin. (4) Cod penal, care potrivit circumstanțelor cauzei urmau a fi reîncadrate în baza art. 157 Cod penal, deoarece, la caz, nu a fost reținută nici o acțiune a lui Dima Ivan și Rusu Igor, care ar dovedi intenția și înțelegerea prealabilă de a aplica vătămări grave, or intenția în acest caz reprezintă un semn obligatoriu. Instanța de fond, la cercetarea probelor, în sentință face o simplă enumerare a probelor fără a le face o analiză minuțioasă, fără o apreciere din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, și cel mai important - din punct de vedere al coroborării lor în ansamblu.

Avocatul apelant, menționând prevederile art. 100 alin. (4), 101 alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, precum și practica judiciară constatată privind sentința judecătorească, a considerat că aceste prevederi nu au fost respectate, deoarece în conținutul sentinței contestate, nu este stipulată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) și (4) Cod penal cu descrierea acestor fapte sub aspectul laturii subiective și a laturii obiective. Instanța urma să enumere și să dea apreciere probelor pe care se întemeiază concluziile, argumentându-se motivele admiterii sau respingerii probelor atât a acuzării de stat, cât și a părții apărării. Probele prezentate de părți trebuiau să fie supuse unei analize, însă în sentința contestată se regăsește doar o descriere a probelor prezentate de părți, fără a fi efectuată o analiză a lor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor, cu menținerea hotărârii atacate.

Termenul executării pedepsei, calculându-se din momentul pronunțării deciziei, luându-i sub strajă imediat din sala de judecată.

În termenul pedepsei inculpatului Dima Ivan s-a inclus perioada aflării acestuia în stare de arest de la 13.01.2015 până la 16.01.2015.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b), 151 alin.(2) lit. d), e), j), 179 alin. (2), 179 alin. (2), 287 alin. (3), 151 alin. (4) Codul penal.

Instanța de apel a indicat, că deși inculpații nu și-au recunoscut vinovăția, vina acestora este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală, examinate de către instanța de fond și verificate de către instanța de apel, astfel, reținând că, prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile privind vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor reținute în sarcina lor rezultă din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Așadar, Colegiul penal a conchis că partea acuzării în acest sens a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului, fiind reținut că, acțiunile inculpaților au fost intenționate, reieșind din caracterul vătămărilor cauzate, numărul loviturilor aplicate și maniera de acțiune a inculpaților (inclusiv existența unor măști negre pentru a nu fi posibilă identificarea lor). Existența unor obiecte folosite în calitate

de armă și a măștilor indică la pregătirea de comitere a faptelor respective. În acest caz este imposibilă imprudența, deoarece nu pot fi efectuate acțiuni de pregătire în cazul unei fapte din imprudență.

De asemenea, instanța de apel, verificând legalitatea pedepselor stabilite inculpaților, a reținut că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, stabilindu-le o pedeapsă legală, echitabilă și individualizată, care va atinge scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpaților.

Cu privire la solicitarea avocatului de aplicare a actului de amnistie, instanța de apel a concluzionat că nu este aplicabil din motivul existenței restricțiilor, și anume stabilirea vinovăției pentru infracțiuni ce au fost sancționate cu pedeapsa mai mare de 7 ani. Astfel, considerând că instanța de fond corect a respins această cerere, deoarece nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece, la caz, se constată că majoritatea condițiilor stipulate de art.57 Codul penal nu sunt întrunite de către inculpații Dima Ivan și Rusu Igor, or, art. 10 alin.(1) lit. j) al Legii sus menționate indică că, prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei condamnate pentru concurs de infracțiuni căreia, cel puțin pentru una dintre infracțiuni, îi sânt aplicabile prevederile lit. a) - g).

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 22 mai 2019, este atacată, la 31 martie 2019, cu recurs ordinar de către avocatul Pavlov Victor în numele inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor, care, invocând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) - *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanțe*, pct.8) - , pct.12) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia, precum și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă:

1) achitarea lui Dima Ivan și Rusu Igor, învinuiți în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d), e) și j) și 151 alin. (4) Cod penal, în temeiul art. 390, alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, fiindcă fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu recunoașterea dreptului la reabilitare;

2) încetarea procesul penal privind învinuirea lui Dima Ivan și Rusu Igor în baza art. 287 alin. (2) lit. b), 179 alin. (2), 179 alin. (2), 287 alin. (3) Codul penal, în baza art. 2 al Legii Republicii Moldova nr. 210 din 29 iulie 2016 „Privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova”;

3) eliberarea imediată a lui Dima Ivan și Rusu Igor din penitenciar, dacă nu au de executat măsura preventivă - arestul sau pedeapsa închisorii.

În motivare își exprimă dezacordul său cu soluția instanței de apel privind refuzul aplicării Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din motivul existenței unui concurs real de infracțiuni, menționând că, instanța investită cu examinarea cauzei în ordine de apel a sfidat practicarea judiciară constantă privind aplicarea prevederilor din Legea sus indicată, făcând uz de o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale, fapt interzis expres sub rezerva art.3 alin. (2) Cod penal.

Totodată, avocatul consideră că, acțiunile inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor nu întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d), e) și j) și 151 alin. (4) Cod penal, or, probele administrate în speța dată și examinate în cadrul

cercetării judecătorești, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, nu demonstrează vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, fiindcă fapta comisă de către inculpați nu se încadrează nici în fapt și nici în drept în baza normei penale indicate în rechizitoriu, deviind grav de la temeiul de fapt și juridic al răspunderii penale în acest sens. Deci, se constată o încălcare și a regulilor de calificare a infracțiunii.

Recurentul relevă că, instanța de apel nu a intrat în esența probatoriului, în partea ce ține de semnele constitutive obiective și subiective, care califică fiecare faptă în limitele unei componente de infracțiuni distincte și pe această cale - să aplice regulile prevăzute de lege pentru calificarea corectă a acestei fapte. Astfel că, prin asemenea acțiuni/omisiuni ale instanței de apel actul justiției se dovedește a fi unul mimat, deoarece este grav încălcat dreptul inculpatului la o anchetă efectivă, la o investigație eficientă, la un proces echitabil și la egalitatea în arme, consfințite de art. art. 6, 13, 14 ale Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Așadar, în opinia apărătorului decizia instanței de apel este bazată pe presupuneri și dubii, deoarece au fost ignorate totalmente prevederile art. 8, art. 389 Cod de procedură penală și nu a ținut cont de practica judiciară constatată privind sentința judecătorească.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total decizia atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

În acest sens este relevantă și practica judiciară constantă cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, care stipulează că: motive de casare a

sentinței instanței de fond pot fi unele încălcări ale legii procesuale penale, cum ar fi: reglementările ce vizează competența instanței după materie sau după calitatea persoanei, compunerea completului de judecată, publicitatea ședinței de judecată, obligativitatea participării procurorului, inculpatului, apărătorului, traducătorului, interpretului în ședința de judecată.

Prin urmare, decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuțului, învinuțului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Analizând hotărârea de condamnare a inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor, adoptată de prima instanță, prin care au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b), 151 alin.(2) lit. d), e), j), 179 alin. (2), 179 alin. (2), 287 alin. (3), 151 alin. (4) Codul penal, soluție menținută de instanța de apel, Colegiul lărgit conchide că ambele instanțe au ignorat prevederile indicate supra, din următoarele considerente.

Colegiul penal lărgit constată că prima instanță, deși recunoaște vinovăția ambilor inculpați în comiterea infracțiunilor imputate, însă constată circumstanțele de fapt doar în privința inculpatului Rusu Igor (f.d.95-97, vol. III).

Totodată instanța de apel, menținând fără modificări sentința primei instanțe, menține și o constatarea defectuoasă a faptelor, menționând în decizia sa că: "La pronunțarea sentinței, prima instanță, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată..." (f. d. 144, verso).

Colegiul penal lărgit conchide, că în aceste împrejurări este evident faptul că instanța de apel a comis o eroare de drept esențială la examinarea apelurilor și anume n-a soluționat fondul cauzei, deoarece nici nu a intrat în esența faptelor incriminate, n-a stabilit care acțiuni au fost săvârșite de către fiecare dintre inculpați, care este rolul și intențiile fiecăruia, precum și dacă acțiunile lor cuprindeau o intenție unică.

Reieșind din cele sus-expuse, Colegiul penal lărgit constată, că nesoluționând fondul cauzei, instanța de apel n-a soluționat nici apelul depus de către apărare, lăsând fără careva argumentare motivele apelului, pronunțând o decizie lipsită de suport legal, total nemotivată.

Colegiul penal lărgit de asemenea constată că instanța de apel a soluționat în mod absolut eronat și chestiunea cu privire la posibilitatea aplicării prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, contrar practicii judiciare constante în acest sens.

Astfel, în pct. 19 al deciziei instanței de apel este indicat că: *"...instanța de fond corect a respins această cerere, deoarece nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie ..."*, or, analizând sentința, Colegiul penal constată că prima instanță nici nu s-a expus asupra solicitării părții apărării de aplicare a actului de amnistie în privința inculpaților (f.d. 70, vol. III), lăsând în mod neîntemeiat fără soluționare această cerere a apărării.

Ulterior, în textul deciziei instanța de apel a purces la soluționarea cererii date menționând, contrar practicii judiciare constante, că: *"...majoritatea condițiilor stipulate de art. 57 Codul penal nu sunt întrunite de către inculpații Dima Ivan și Rusu Igor, or, art. 10 alin. (1) lit. j) al Legii nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova stipulează că prevederile art. 1-9 nu se aplică persoanei condamnate pentru concurs de infracțiuni căreia, cel puțin pentru una dintre infracțiuni, îi sunt aplicabile prevederile lit. a) - g)."* (f.d.146, vol. III)

Așa dar, Colegiul penal lărgit consideră că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza în mod superficial, fără a da apreciere fiecărei probe administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, instanțele lăsând fără motivare aspecte definitorii ale soluționării unei cauze penale, lăsând fără răspuns argumentele apărării, deoarece nu a oferit o analiză amplă a probelor administrate și o apreciere corespunzătoare, care ar fi dus la elucidarea tuturor circumstanțelor cauzei și constatarea faptelor săvârșite de către inculpați, astfel instanțele neasigurând inculpaților dreptul la un proces echitabil, or, răspunsul asupra tuturor argumentelor invocate de către partea apărării a fost formulat de către instanța de apel, practic, printr-o frază de ordin general.

Din considerentele menționate Colegiul lărgit conchide că instanța de apel a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind constată existența temeiului de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, cu

dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelul declarat, să înfăptuiască o constatare a faptelor, reieșind din cercetarea, verificarea și aprecierea profundă a probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și formuleze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Pavlov Victor în numele inculpaților Dima Ivan și Rusu Igor, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui **Dima Ivan xxxxx** și **Rusu Igor xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la **24 decembrie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor